

DZIENNIK PATRYOTYCZNYCH POLITYKOW.

W Lwowie Dnia 14go Marca 1793.

N^{ro.} 20.

Z POLSKI.

Pewne Wiadomości.

Wojsko Pruskie już Częstochowę opanowało, i ku Krakowu maszeruie.

Koniec Treści Projektu Praw fundamentalnych do nowego ułożenia Rządu w Polszcze.

Zniesienie Liberum Veto względem okoliczności Prawodaw-

stwa, i jego utrzymanie względem Nowey Konstitucyi.

Seym względem okoliczności prostego Prawodawstwa większością głosów decydować będzie. Co się tycze fundamentalnych Prawideł, te przez Traktakt zawrzeć się mający od wszelkich odmian bezpiecznemi zostaną.

Instrukcie, które Posłom od Kraiów i Powiatów one odbierających dane będą, sposobem rozkazu dawane być ma-

Qq

ia,

ią, od których Posłowie nigdy odstąpić niemoga.

M I A S T A.

W Każdey Prowincyi dzieć wolnych miast będzie, które iey Iuryzdykcyi podległemi niebędą, ale przez ich własne Magistratury rządzonemi zostaną. Żydzi w nich Obywatelami być niemoga. Te Miasta w swoich żądaniach we wszystkich tym, co się handlu lub rękodziel dotyczy, do Seymu udawać się mogą, a przy wszystkich swoich Przywilejach, ieżeli one Prawóm Szlacheckim szkodliwemi nie są, utrzymane będą. W tych Miastach Dikasteria swej Stolicy mieć będą. Te zaś miasta swych Deputatów w Sądach Assessorских cum voto decisivo w Sprawach między Szlachtą i Mieszczanami utrzymować będą.

Stolica Seymu.

Seym zwolna potym w każdej z tych trzech Prowincyi odprawować się będzie. Król, iak mu się potym zdawać bę-

dzie, w każdej z tych Prowincyi mieszkać może.

Duchowienstwo.

Ze wszystkich Dóbr Duchownych iedna się Massa ułoży. Biskupi, którzy od każdej Kapituły większością głosów obierani będą, z tey Massy 100000 Zł. rocznego dochodu dostaną.

Zakonnicy Biskupóm podległemi zostaną, i publicznych Szkół uczeniem aż do trzeciej Klasy zatrudniać się mają.

C E N Z O R

W każdej Prowincyi Cenzor znaydować się będzie, a żeby tak nad edukacją młodzieży dozor, iako też na to pilne oko miał, iakim sposobem różne Korpusy Rządu swe Urzędy sprawują. Ten zaś w przypadku wydarzonego nieporządku Radzie nieustającej o nim doniesie, a gdy mu się potrzebną rzeczą zdawać będzie, on sam zwolania Seymu żądać może, co mu naiego wdanie się odmówionym być nie może.

Re-

Reforma Korpusu Kadetów.

Zamiast terazniejszego Korpusu Kadetów Akademia ustanowi się, w której uboga Szlachta kosztem narodu edukować się będzie, to zaś z oszczędnością takim sposobem działać się ma, iż młodzi obywatele równym sposobem do wojskowych Szarzy, i Civilnych Urzędów kształtowani będą.

Z AUSTRYI.

Pewne wiadomości.

Nayiaśniejszy Pan słońnie do terazniejszych okoliczności wojny za potrzebną rzecz uznał wystawić wojsko rezerwowe z całym onego uzbroieniem do wojny, z którego 10 batalionów, i 3 Diwizie Kawaleryi w Czechach, 23 Batalionów, i 14 Diwizyi Kawaleryi wewnątrz Kraiu stać będą.

W tym zamiarze tego naywyższego wyroku J. C. K. MC. promocją Generalów przedsięwzięć postanowił,

i to wprowadzie Generała Majora Biela, Bruglech, Smakers, Benjowski, Koleredomels, Schroeder, i Paulich na Feldmarzałków Leitenantów; i Pułkowników, Koblós od Kreuzen, Hocze od Hohenzollern, Haan od Inlachich, Czerneczy od Michael Wallis, Schneider od Brechainville, Pejachewich od Pierwszego Banal Pułku, Degenfeld od Spleny, Tizgerald od Cesarzkich Chevauxlegers, Schulz od Spekler Huzarów, Lüzów od Wartensleben, Haidendorf od drugiego Pułku Wołoskiego, Sepottendorf od Lascy, Riese od Kaunitza i Unterbergera od drugiego Pułku Artilleryi na Generalów Majorów promować raczył.

J. C. K. MC. wierni poddani z różnych Prowincyi, Stanów i Klaffów przez dobrowolne składki na wydatki wojenne dowody swej nie-nadwerezony wierności ku swemu wspaniałemu Monarsze, i swe obrzydzenie przeciw prawidłóm, i postępowaniu nieprzyjaciół tego Kraiu,

Qq 2 i

i wszystkich Państw, w których porządek, Religia i cnota panuje, na widok okazać nieprzeſtaia. Gazeta Wiedeńska dnia 6 Marca znowu regeſtr ſkładek, podług Piſma Gabinetowego pod 4ym t. M. do Naywyższego Direktorialnego Miniſtra poſłanego do rąk własnych J. C. K. MC. oddanych 6 ſtrón zabieraiący do wiadomości podaie, między któremi Miniſter Stanu Hrabia de Hatzfeld 10000 Zł. Ryń. Hrabia Melleſimo 6000 Zł. Ryń. Hrabia Tanſ 3000 Zł. Ryń. Hrabia de Lazanſki 3000 Zł. Ryń. Hrabia Jan Harrach 8000 Zł. Ryń. Hrabia Franciszek de Kollowrath-Liebſteimſki 4000 Zł. Ryń. Hrabia Jan de Schwerts 6000 Zł. Ryń. na ſkładkę ofiarowali.

Z WŁOCH.

Pewne wiadomości.

Pod dniem 5. Lutego z Sardynii donoſzą. Iż Francuzka Flotta o 22. okrętach wojennych kilka dni pod Ca-

gliari ſtała, aż nakoniec dnia 27go Stycznia 11. okrętów tęgi ogień do tego miasta dawać zaczęły, który z wielkim nateżeniem trzy dni trwał, lecz bez żadnego dla Francuzow ſkutku, bo garnizon bronił ſię nieuſtrażenie, i ze wszystkich baterii tęgiego ognia dawał, i kule palące na okręty francuzkie rzucał, które w nich wielkiey ſzkody narobiły. Francuzi nic takim ſpůsobem niewskórawſzy, dnia 30. Stycznia w wieczor ognia dawać przestali, i na ſwoie dawne mieyſce ku brzegowi cofneli ſię. Dnia 3go Lutego 46 okrętów z amunicją, żywnością, i woyskiem lądowym do nich nadeſzły. Słychać także było, iż podobnego transportu ieſzcze oczekiwano, iednakże tenże aż do 5. Lutego nienadſzedł, i flotta w ſpokojności zoſtała.

Piemontſkie granice i mieyſca w ſtanie bronienia ſię znajduią ſię, ſamo Miasto Turyn lepiej ieſt umocnione, koło którego codziennie do 3000 ludzi robi. Król Sardyiński dla zachęcenia żołnierzy

rzy w swym woysku Order zaslug nawet dla prostych żołnierzy ustanowił, do którego ustanowienie Orderu w woysku Austryackim za prawidło zupełnie wzięte było.

Z FRANCYI.

Pewne wiadomości.

Projekt Nowey Konstitucyi z 13 tytułów składa się, z których każdy na innych wiele paragrafów dzieli się. Na Sessyi dnia 16 Lutego czytanie tegoż projektu zakończono. Narodowa Konwencja udekretowała, ażeby mową Obywatela Condorcet, który Deputacia Konstitucyi na przelożyła, drukowano, i exemplarów 6, każdemu Współczłonkowi Konwencji, a Administraciom Departamentów dostateczną ilość exemplarow posłano, ażeby sie po Powiatach, Miastach, i Zgromadzeniach ludu rozdano. Radzie Wykonawczej także nakazano, żeby exemplarze drukowane tegoż projektu Konstitucyinego do woyska Rzpltey posłano. Któ-

ry to projekt, ieżeli miejsce pozwoli, albo cały, albo w krotkiej treści w przyszłych Dziennikach komunikowany będzie.

Gdy Dekret względem drukowania, i rozdania exemplarów Mowy Condorcet, i Projektu Konstitucyi wydany był, rzekł *Mailhe*: Żądam, żeby wszystkich Współczłonków tego Zgromadzenia, którzy Projekt Konstitucyi ułożyli, kosztem Skarbu publicznego drukować nakazano, exemplarze zaś samym tylko Współczłonkóm tego Zgromadzenia rozdano. Tę propozycją *Mailhe* udekretoowano.

Potym ieszcze niektóre Artykuły projektu Deputacyi Woienney względem sposobu posunięcia się daley przez wybor dekretowane zostały.

Na Sessyi dnia 14 doniosł Minister sprawiedliwości, iż rozkaz aresztu przeciw Generalowi Anzelmowi exekwowanym jest, i podał prozbę iego, ażeby dla rany w

nodze iefzcze niezagoionej z Opactwa, do fwego miefzkania przeniefiony był. Narodowa Konwencja to przeniefienie onego udekretowała, ale żeby i tam w arefzcie zoftawał, nakazała.

Minifter Woienny doniofł, iż General Champorin Fortecę Hollenderską Saint Michel po lewey ftronie brzegu Maas będącą dobył.

Znowu nadeszły fkgargi, iż wielu obywatelów Paryzkich fłużbę Gwardyi odprawować ofobiście niechcą

Na Seffyi dnia 18 extraordinaryny Deputat Rzpłtey Norymberskiej przybył, i w wewnątrz do Sali wpufzczonym zoftał, domagał się on imieniem tey Rzpłtey o oddanie Summ, które za panowania Ludwika XV. Francyi od niey pożyczone były.

Pifmo Urzędników Muncypalności Lugduńskiej z doniefieniem o buncie tamże wfzczętym, i domaganiu się 30000 Liwrow czytano.

Minifter Morski przyfłał list Bourdon — Gramont Kapitana okrętu pod dniem 13 Stycznia pifany z doniefieniem o dobyciu Zamku Carlesfort na brzegu wyffpy St. Piotra w Sardynii.

Exminifter Monge 369 głoſami ze 489 na Miniftra morskiego nominowanym iefł.

Na Seffyi dnia 19 Dekret powfzechny, i poprzedzający od Dubois-Crancé projektowany dla Woysk Francuzkich w 7 artykułach approbowano, także Dekret w Rzeczach Skarbowych od Buzota, tudzież od Cambona, który natenczas także doniofł, że na Mieffiac Stycznia znowu brak 8 millionów 309 tyfficy 762 Liwrow porównywiąc wydatek z przychodem wydarzył się, projektowany, potwierdzono.

Narodowa Konwencja Francuzóm nakoniec przez Dekret w nieprzyftoynych, i prawym Monarchóm winne ufzanowanie rażących wyrażach ułożony przypomniała; Iż

Iż Rzplta w niebezpieczeństwie się znajduie, a przytym oświadczyła, żeby wszyscy obywatele bezzenni, i wdowcy dzieci niemający w nieufstanney gotowości zostawali, i że na każdy rozkaz Woiennego Ministra, i Generałów do woyska iść powinni, pokiby ich komplet niestanął.

Na Seffyi pod 20 Lutego dwa Dekreta iwszy podług projektu Maynier względem publiczney dania pomocy, 2gi podług projektu Chodieu względem kompletowania woyska wydane są.

Z NIEMIEC.

Pewne Wiadomości.

Francuzi w okolice Lütich mocno zgromadzią się.

Naypierwszy krok Francuzów w Xięstwie Zweybrückim był, iż oni Wieś Hafel do Ministra Stanu Barona de Eßebak należącą spłodowali, i zniszczyli. W Mieście Rezydencyjonalnym Karlsberg

niekarni żołnierze Francuzcy biegali tu i owdzie, i całą gębą krzyczeli za Xięciem iuż zbiegłym, strasznie się na jego życie i osobę odgrażając. Pułkowi Gwardyi broń odebrano, broń i wszystkie narzędzia woienne do Sarlouis wywieziono. W Mieście Zweybrücken więzienia wylamano, i niewolników wypuszczono. Po wsiach okolicznych wszystkie furaze wydzierano, konie rolników za małą cenę Francuzóm przedawano, ich bydło rogate wyrznięto. Prócz tego ten Kray po wszystkich miejscach na iup ich wystawiony zostaie. Tak sobie Francuzi w tym Kraiu postępuią, którego neutralność sami formalnie uznali, na którą Rada Wykonawcza Francuzka Xiążęciu dokument wydać kazała.

Feldmarszałek Destournelles dnia 18 Lutego list żelazny przybić kazał, w którym tego wszystkiego, co do Xięcia należy, zupełne bezpieczeństwo zaręcza. — Pięknie, bardzo pięknie — wten czas, kiedy iuż wszystko

ko splądrowano , a Xiążę ucieczką ratować się musiał. Przeciwnie Minister Stanu de Eisebeck dnia 21 Lutego bardzo gruntowny manifest wydać kazał.

Wszędy podiazdy się z sobą ucieraia , które iednakże nic nieznaczą , i raz z korzyścią dla iedney , drugi raz dla drugiey strony kończą się , z tą iednak różnicą , że po skończonych z korzyścią Francuzów podiazdach zawsze plądrowania następuia .

Ponieważ Duchowienstwo przysięgi od Generała Kustyna nakazaney dnia 24 Lutego wykonać niemogło , i niechciało , przeto tey samey ielzcie nocy 8 duchownych Konfiliarzów &c. z Miasta wyiść musieli , i częścią pieszo , częścią w karetce z zawiązanemi oczyma przez Kassel pod konwoiem do Hochheim zaprowadzeni , a ztamtąd przez wyflanego trębacza Prusakóm i Hesseycykom oddani byli , z kąd oni potym dalszą drogę swoją do Frankfurtu przedsięwzięli.

Francuzi całą okolice Renu od Hundrücken , Kreutznach aż do Bingen , Moguncyi , Oppenheim , Frankenthal , Wormancyi i Speyer &c. i po wszystkich iakich bądź mieyscach , z którychby attakowani być mogli , wciąż iakby łańcuchem szanćami , fossami , blokacyjnemi domami , redutami , niemniey liczną artillerią i żołnierzami bardzo mocno osadzili , przy Wormancyi zaś fortecę wystawili , którey imię Kuffine nadali.

Z ANGLII.

Pewne wiadomości.

Ponieważ Francuzi żadnemu okrętowi , żadnemu Paketbotowi , a nawet żadnemu okrętowemu statkowi od ich brzegu do Anglii pod żagle płynąć niepozwolili , przeto w Londynie o ich wypowiedzeniu wojny nierychło się dowiedzieliśmy , o którym Dwór dopiero dnia 9. Lutego w Gazecie doniosł , a Sekretarz Stanu we dwa dni potym

to

to jest dnia 11. tak do wyższej iako i niższej Izby Parlamentu Królewskie poselstwo w tey okoliczności wysłał tey osnowy:

Zgromadzenie, które teraz we Francyi Rządem Kraiu kieruje, wojnę przeciw Prawu Narodów i Traktatom pod pozorem nayniegruntownieyszym Królowi, i Hollandy wydało, i tak osobóm, iako i majątkom poddanych Królewskich nieprzyjacielskie kroki czynić kazalo.

Dla bronienia się więc od tey zuchwałey zaczepki, do której żadney z naszey strony przyczyny niedaliśmy, tudzież dla obrony Korony, i Praw Ludu swego JKMC. potrzebne szrodki przedsięwziął, i w tey sprawiedliwey, a konieczney wojnie polega iedynie na tym, iż iego lud wierny nayfilniey go w tym wspierać będzie, ażeby dalszemu rozszerzeniu się Systematu zabiegał, które wzgardziwszy wszelkim umiarkowaniem, poczciwością, ludzkością, i sprawiedliwością, be-

spieczeństwu i spokoyności wszystkich niezawisłych Narodów i zniszczeniu ich zupełnemu grozi „ Na to poselstwo tak Wyższa iak Niższa Izba tę wojnę filnie popierać przyrzekła.

Od dnia 9. Lutego na flisów nacieraia, i gwałtem ich do służby biorą. Dnia 7go Comodore Colpeys z 3. okrętami liniowemi i 1. fregatą pewnie dla bronienia wysp Ierszey, i Guernsey wypadł. Wszystkie okręty domowe w portach Angielskich znajdujące się, poaresztowano, i dnia 11. listy Kapper wydanó, a od Kutter Welspe już okręt Francuzki imieniem Saint Julien porwano, i do Pool zaprowadzono.

Dla uspokoienia zaś Irlandyi katolikom licznie tam znajdującym się wszystkie obywatelskie prawa dotąd im zaprzeczone pozwolono.

Anglia dla swey Flotty na Morzu Szrodziemnym Port Triest sobie uprosiła, ażeby

R r

ta n

tam okręty w razie potrzebnym zgromadzać mogła.

Z HOLLANDYI.

Pewne wiadomości.

Dnia 10 Lut. naradzały się Stany Generalne względem wojny z strony Francyi im wypowiedzianej, i z tey okoliczności List okólny godny czytania, do wszystkich złączonych Prowincyi wydały następującej: List okólny

Naywyższych Stanów Generalnych do Stanów szczególnych każdej Prowincyi dnia 10 Lutego 1793.

JJ. WW. Panowie.

Skoro od Konsulów Kraiów Naszych dowiedzieliśmy się, iż w portach Francuzkich i Niderlandzkich okręty do Mieszkańców tey RPtey należące arefztowane są, niewiedzieliśmy jakiej pobudce te nieprzewidziane kroki przypisać się mogą, lecz ta niepewność natychmiast naywiększemu podziwieniu i niechęci miejsce dała, iak tylko z gazet powzięliśmy wiadomość, iż Narod Francuzki czyli raczej ich terazniejszy dowodczy Dekret wydali, który w tak rozpułstnych wyrazach ułożo-

ny jest, iż wszystkie Dziecie Narodów żadnego przypadku takowego postępku pełnego niewiadomości i niesprawiedliwości niepokazują, iak ten jest, który teraz pod imieniem Francuzkiego Ludu przeciw Naszemu przedsięwzięto.

(Reszta potym.)

Angielski Posel dnia 11go do Pana Fagel Pisarza następujące pismo posłał.

Odebrałem rozkaz prozienia W Pana, żebyś fwym JW. Redakóm donieś: iż Krolewski Sekretarz Stanu P. Dundas rozkaz do Kommissarzów Admiralności wydał, iż J. K. MCi Offieerowie okrętami kommanderuiący, iezliby iakie okręty do Stanów Generalnych lub Złączonych Prowincyi należące spotkali o Embargo czyli arefzie ich obwieścili, w którym niedawno Angielskie i Hollenderskie okręty w Portach Francuzkich zostawały, tudzież o zerwaniu pokoju z Francją, i żeby oni w każdym przypadku wszystkim okrętóm i statkóm bezpieczeństwo obmyślali, i protekcią dawali równie iak i Angielskim statkom

kóm, i okrętóm, któreby w takowych okolicznościach znajdowały się. Mam honor &c. Aukland.

Dnia 12 Lutego pisano wprawdzie z Hagi. Iż Lord Aukland odiechał, ażeby się z Generałem Dumourier rozmówił, lecz ta wieść dotąd się niepotwierdza.

W niedostatku potrzebney obrony dla ubezpieczenia Państwa RPtey od wpadnienia Francuzów Stany Generalne dnia 15. Lutego dały rozkaz, ażeby w wielu mieyscach oślobliwie od Granic Brabancyi Szluzę otworzono, i kray zalano.

Tegoż samego czafu Stany Generalne nietylko wywozu wszystkich żywności i wojennych potrzeb do Francyi, Brabancyi, i Flandryi zakazały, ale też wszelkiego handlu towarami z temi krajami bez wyjącia zabroniły. Część Garnizonu z Hagi dnia 16. Lutego wyszła, żeby Getraidenburg, Sternberg, i Raamsdonk utwierdziła.

Francuzi dnia 15. Lutego już we wszystkich stronach Kraiu Generalności stali, i aż do Bredy posuwali się. W tey

fortecy już dnia 8go Lutego wszystkim mieszkańcom pod karą nakazano, żeby w przypadku zaczepki od nieprzyjaciół spokojnie w domach siedzieli, i też domy illuminowali.

Na okolo Maestrich wszystkie mieysca tak do Hollendrów, iako i Westfalczyków należące opanowali, i wszystkie dowoz dla fortecy obstalowany zabrali. Obleżenia operacie z nadzwyczajną dzielnością kontynuują, a podług pisma z Rechheim pod dniem 17. Lutego sądząc, już dnia 20 czyli 21. obleżenie zacząć się miało. Generał Bouchet temi operacjami kieruje, i ma komendę nad Artillerią, którą przez Hasselt liczną sprowadzają. W Maestricht kommanderuje Xiążę de Hessen Kassel, Garnizon z 7000 ludzi składa się. Nawet 1700 emigrantów Francuzkich do bronienia fortecy się ofiarowali, a Stany Generalne ich usługę przyięły.

Generał Dumourier address do Hollendrów drukować i rozdać kazał, żeby ich do wspólności zachęcił, a przez to zwycięstwo swym 60000 wólnych, i zwycięstwa pełnych

Rr

Fran-

Francuzów, na których czele sam wpaść odgraża się, ułatwił.

PRZYPOMNIENIE.

Ponieważ przy końcu tego Miesiąca Marca termin dla tych IchMC. Panów Prenumerantów wychodzi, którzy się w Wrześniu roku przeszłego na puł roku, lub w Styczniu tego roku, którzy się na cwierć roku prenumerowali; przeto uprasza się onych, ażeby przed upłynieniem tego Miesiąca kwotę prenumeracyi przyślali, ażeby w drukowaniu exemplarów Dziennika podług tego kierować się można.

UW I A D O M I E N I A.

Wexel JW. Wincetego Hrabi Potockiego Podkomorzego koronnego JW. Michałowi Ronikierowi na Summę 1876. Duk. 15 Zł. Pol. dany z mocy ktorego Wexlu Dekretem Trybunału Lwowy 31 8br. 1781. Sądowi Grockiemu Trębowlkiemu Exekucya do Dobr Zbaraża dozwolona była, jako Libro Rell. 3. pag. 34. tudzież Tradycya Dobr Zbaraża 21. Maj. 1782. ut Libro Rell. 4 pag. 90. na-

stała, i tenże dług z Wexlu wynikający wytrzymany został, naostatek tegoż Wexlu na Summę 1876. Duk. danego 6 8bris 1792. ut Libro Hæred. 69 pag. 69. Nro 5. Extabulacya nastąpiła, a tenże Wexel dotąd po rozmaitych rękach chodzi, żeby kto uszkodzonym przez nabycie takowego Wexlu nie został, w sposobie przestrogi czyni się uwiadomienie.

W Lwowie znaczna Partia wina Tokayskiego, częścią ordynaryinego, i kilka antatków wina z suchych iagod, częścią innego gatunku szredniego to jest Ausbruch zwanego, między któremi naywięcey maślarzu znajduje się, te zaś wina są roku 1788 zbierane, które nawet beczkami przedawać się będą. Ktoby sobie tego wina kupić życzył, ma się zgłosić do ustanowionego Piwnicznego Łetkowskiego w Kamienicy Bernatowiczowskiej na ulicy Rukkiej pod Nrem 218 leżącej mieszkaiącego.

Także różne przednie szczepy zagraniczne iablek w naylepszych gatunkach u Pana Winzenberg Rogatkowego przy Solarni Perceptora za sprawiedliwą cenę do przedania znajdują się.

Na przedmieściu Zielone zwanym jest piękny, i wielki ogród z wszelką wygodą założony, do JP. Glaize należący pod Nrem 686, z Domem murywanym i Oficynami o 12. pokojach, 2. kuchniach, piwnicą, schowaniem, stajnią i wozownią. Ktoby go sobie nająć, lub kupić życzył, ma się zgłosić do właściciela onegoż.